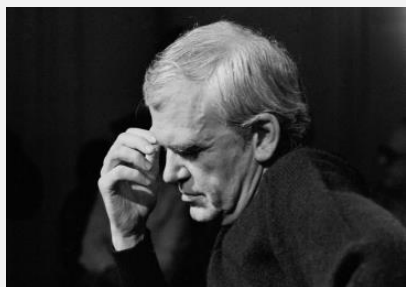

وداع با نویسندگان بزرگ

دنیای کتاب و ادبیات در سال ۲۰۲۳ چندین چهره تاثیرگذار و مهم خود را از دست داد؛ از برندگان نوبل ادبیات تا یکی از مهم‌ترین نویسندگان ادبیات عرب که در قید حیات بود و نویسنده مهمی که البته نوبل نگرفت.

دنیای کتاب و ادبیات در سال ۲۰۲۳ چندین چهره تاثیرگذار و مهم خود را از دست داد؛ از برندگان نوبل ادبیات تا یکی از مهم‌ترین نویسندگان ادبیات عرب که در قید حیات بود و نویسنده مهمی که البته نوبل نگرفت. به گزارش ایسنا، همزمان با نزدیک شدن به پایان سال ۲۰۲۳ مروری داریم بر برخی از نویسندگان و چهره‌های ادبی که در سالی که گذشت چشم‌اندازشان فزاینده است.

«لوتیز گلیک»، شاعر برنده نوبل ادبیات و ملک الشعرای سابق ایالات متحده آمریکا در سیزدهم اکتبر در سن ۸۰ سالگی از دنیا رفت. «گلیک» در سال ۲۰۲۰ برای «صدای شاعرانه متمایزی که با زیبایی ساده تجربه‌های شخصی را جهانی کرده است» به عنوان برنده نوبل ادبیات معرفی شد. به این ترتیب او به نخستین زن آمریکایی تبدیل شد که پس از گذشت ۲۷ سال به عنوان برنده نوبل ادبیات انتخاب شد. «تونی موريسون» نخستین زن آمریکایی بود که در سال ۱۹۹۳ به عنوان برنده نوبل ادبیات معرفی شده بود.

«گلیک» اولین اثر خود را با عنوان «ارشد» در سال ۱۹۶۸ منتشر کرد و مدت زیادی نگذشت که به یکی از مهم‌ترین شاعران ادبیات معاصر آمریکا تبدیل شد. او حدود ۱۲ مجموعه شعر و تعدادی مقاله درباره شعر منتشر کرده است. یکی از برجسته‌ترین مجموعه شعرهای این شاعر «زنبق وحشی» است که در سال ۱۹۹۳ منتشر شد و او در آن بازگشت شگفت‌آور زندگی بعد از زمستان را به زیبایی در شعر «دانه‌های برف» توصیف کرده است. «گلیک» در سال ۱۹۹۳ برای مجموعه شعر «زنبق وحشی» که با مضامین رنج، مرگ و تولد دوباره به نگارش درآمده است، جایزه «پولیتزر» را دریافت کرد. «آورنو» دیگر مجموعه شعر مهم «گلیک» که در سال ۲۰۰۶ به چاپ رسید نمایشی از داستان «پرسفونه» و «هادس» خدای مردگان و از اساطیر یونان باستان است. از دیگر آثار قابل‌توجه او، شاعری به مجموعه سال ۲۰۱۴ با عنوان «شب باکدامان» و «فادان» می‌توان اشاره کرد.

«انتونیا سوزان بایت» رمان‌نویس و منتقد انگلیسی برنده جایزه در شانزدهم نوامبر در سن ۸۷ سالگی درگذشت. این نویسنده که با نام «ای اس بایت» شناخته می‌شد، نگارش رمان‌های پیچیده و مورد تحسین منتقدان از جمله رمان برنده جایزه بوکر سال ۱۹۹۰ با عنوان «تسخیر: یک عاشقانه» را در کارنامه داشت و در طول دوران فعالیت حرفه‌ای خود، برنده جوایز ادبی زیادی شامل نشان شوالیه هنر و ادب فرانسه شده بود.

کتاب‌های دیگر او شامل چهار رمان درباره بریتانیای دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ است که شامل «باکره در باغ»، «طبیعت بی جان»، «برج بابل» و «یک زن سوت‌زن» و همچنین «کتاب کودکان» در سال ۲۰۰۹ می‌شود. «انتونیا سوزان بایت» در سال ۱۹۶۲ تدریس در دانشگاه کالج لندن را آغاز کرد و دو سال بعد اولین رمان خود را با نام «سایه خورشید» منتشر کرد. جدیدترین اثر او مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه با عنوان «قوزک‌های مدوزا: مجموعه داستان‌های منتخب» بود که در سال ۲۰۲۱ منتشر شد. این نویسنده در سال ۲۰۱۸ جایزه ادبیات هانس کریستین آندرسن را دریافت کرد و نشریه تایمز از او به عنوان یکی از ۵۰ نویسنده برتر بریتانیا از سال ۱۹۴۵ تا کنون نام برده است.

«خالد خلیفه»، نویسنده سوریه‌ای که همواره به عنوان یکی از مهم‌ترین نویسندگان معاصر ادبیات عرب شناخته می‌شد در ۳۰ سپتامبر در سن ۵۹ سالگی درگذشت. رمان‌های «خلیفه» که در نقاط مختلف جهان مخاطب پیدا کرده بود، او را به وقایع نگار برجسته چندین جنگ و تحولات سیاسی کشورش تبدیل کرده بود.

این نویسنده در سال ۱۹۶۴ متولد و در حومه «حلب» بزرگ شد و در دانشگاه همان شهر تحصیل کرد. او یک رمان را در حین تحصیل به پایان رساند، اما آن را از بین برد چراکه احساس می‌کرد آن را بیش از حد از صدای نویسندگان دیگر وام گرفته است. نخستین رمان منتشرشده او با عنوان «نگهبان فریب» در سال ۱۹۹۳ به چاپ رسید. او دومین رمانش را در سال ۲۰۰۰ منتشر کرد، اما سومین رمان او به نام «در ستایش نفرت» بود که در سال ۲۰۰۶ منتشر شد و توجه مخاطبان بین‌المللی را جلب کرد. «لری دایس»، که سه دهه مان‌دیک خلیفه را تحمیه کرد، ادیان را، در سال ۲۰۱۲ به انگلیس، برگرداند.

«مارتین والزر»، از مهم‌ترین نویسندگان آلمانی دوران پس از جنگ جهانی دوم در بیست و ششم جولای در سن ۹۶ سالگی درگذشت. «مارتین والزر»، نویسنده و رمان‌نویس معاصر آلمانی، متولد سال ۱۹۲۷ در شهر «بودنزه» واقع در ایالت بایرن بود که توانست در دوران حیاتش به شهرت جهانی دست یابد. او یکی از شناخته‌شده‌ترین نویسندگان آلمانی بعد از جنگ جهانی دوم و یکی از جنجالی‌ترین نویسندگان آلمانی با نگرانه‌های سیاسی متفاوت است.

والزر دانش‌آموخته دانشگاه «توبینگن» و «رگنزبورگ» در رشته ادبیات، فلسفه و تاریخ بود. او بسیار زودتر از دیگران، پدیده ناسیونالیسم آلمانی را کشف و نقد کرد. همچنین با انتشار رمان «دفاع از کودکی» در سال ۱۹۹۱ از اولین کسانی بود که به اتحاد مجدد آلمان پرداخت. مارتین والزر متعلق به نسل نویسندگان پیش‌رو آلمان پس از جنگ بود؛ نویسندگانی چون هانریش بل، زیگفرید لنتس و گونتر گراس؛ نسلی که بیشتر به زمینه‌های پا گرفتن جنگ و مصیبت‌های پس از آن می‌پردازد. او در آثار خود

بیشتر به فرجامی می پردازد که ناشی از فقدان مقاوت و پایداری در مقابل دیکتاتوری و جنگ طلبی است. نخستین رمان والزر با نام «ازدواج های فیلیپس بورگ» درباره طبقه مرفه شکل گرفته در آلمان پس از جنگ نوشته شده است. از دیگر رمان های او می توان به اسب فراری، شرح حال عشق، دفاع از کودکی و مرگ یک منتقد اشاره کرد. رمان «ازدواج های فیلیپس بورگ» او اولین جایزه هرمان هسه را دریافت کرد. او همچنین در سال ۱۹۸۱ جایزه گئورگ بوشنر، و در سال ۱۹۹۸ جایزه صلح انتشارات کتاب در آلمان را به دست آمد.

«کنزابورو اوئه» یکی از نویسندگان بزرگ ژاپنی و برنده جایزه نوبل ادبیات، در سوم مارس در سن ۸۸ سالگی از دنیا رفت. آثار او که شامل داستان ها و مقالات می شود، به طیف گسترده ای از موضوعات از نظامی گری و خلع سلاح هسته ای گرفته تا بی گناهی و آسیب روانی می پردازد. «اوئه» در قبال آن چه به عنوان شکست های کشورش می شمرد، به قهرمانی جسور برای افرادی تبدیل شد که شنیده نمی شوند. «اوئه» از سوی برخی از ژاپنی ها به عنوان یک نویسنده آشکارا غربی تلقی می شود و اغلب سبک او به «ویلیام فاکنر» تشبیه می شود.

بسیاری از داستان ها و مقالات این نویسنده به نحوی متأثر از رویدادهای زندگی او بوده است، از جمله تأثیر جنگ بر جامعه ژاپن در رمان هایی مانند فریاد خاموش - که کمیته نوبل آن را شاهکار او می دانست - و تولد پسرش «هیکاری»، که او را به این سمت سوق داد تا تجربه خود را به عنوان پدر یک کودک معلول در رمان های «یک موضوع شخصی» و «یک زندگی آرام» بررسی کند. «کنزابورو اوئه» که در سال ۱۹۳۵ میلادی در روستای دورافتاده ای واقع در «شیکوکو» متولد شد و پنجمین نفر از هفت فرزند خانواده بود، با داستان های محلی مادر بزرگ و مادرش بزرگ شد. زمانی که پدر «اوئه» در سال ۱۹۴۴ در جنگ جهانی دوم کشته شد، مادرش آموزش دادن به او با کتاب هایی از جمله «ماجرای هاگلیری فین» را آغاز کرد. «اوئه» در سال ۱۹۹۴ میلادی برنده جایزه نوبل ادبیات شد و تا دهه هفتم زندگی اش همچنان به نویسندگی ادامه داد. او آخرین کتابش را در سال ۲۰۱۳ روانه بازار

کرد.
«میلان کوندرا» نویسنده فرانسوی چک تبار و خالق رمان معروف «سبکی تحمل ناپذیر هستی» پس از یک بیماری طولانی در یازدهم جولای در سن ۹۴ سالگی در شهر پاریس از دنیا رفت.

«کوندرا» در شهر برنو چک متولد شد اما در سال ۱۹۷۵ پس از طرد شدن به دلیل انتقاد از تهاجم شوروی به چکسلواکی به فرانسه مهاجرت کرد. او به خاطر سبکی که مضامین و شخصیت هایی را به تصویر می کشد که بین واقعیت پیش پا افتاده زندگی روزمره و دنیای متعالی ایده ها شناورند، تحسین می شود. نخستین رمان کوندرا با عنوان «شوخی» در سال ۱۹۶۷ منتشر شد و تصویری کوبنده از رژیم کمونیستی چکسلواکی ارائه داد. این اثر اولین گام در مسیر کوندرا به سوی تبدیل شدن او به یک منتقد در تعیید بود.

او در سال ۱۹۷۶ به روزنامه فرانسوی لوموند گفته بود که سیاسی خواندن آثارش به معنای ساده سازی بیش از حد و در نتیجه پنهان کردن اهمیت واقعی آن هاست. رمان «سبکی تحمل ناپذیر هستی» که در ایران با نام «بار هستی» هم ترجمه شده، در سال ۱۹۸۴ منتشر شد. این رمان محبوب ترین کتاب «کوندرا» به حساب می آید که به مشکلات یک زوج با یکدیگر و دشواری سازگاری با زندگی در چکسلواکی می پردازد. در سال ۱۹۸۸، کارگردان آمریکایی «فیلیپ کافمن» فیلمی بر اساس این کتاب به همین نام ساخت. با وجود این که کوندرا معتقد است رمان هایش برای ساخت فیلم مناسب نیستند، اما در ساخت این فیلم به عنوان مشاور همکاری داشت.

در ادامه و در سال ۱۹۹۰ رمان «جاودانگی» از «کوندرا» به بازار آمد که در مقایسه با سایر آثار او، که بیشتر تفکرات سیاسی را مطرح می کنند، این کتاب از درون مایه فلسفی بیشتر و عمیق تری برخوردار است و مفاهیم جهانی تری را در خود می گنجاند. او در سال ۱۹۸۷ جایزه ملی اتریش برای ادبیات اروپا را دریافت کرد. همچنین در سال ۲۰۰۰ برنده جایزه بین المللی «هاردر» شد. در سال ۲۰۰۷ هم جایزه ملی ادبیات جمهوری چک به این نویسنده تعلق گرفت.

از دیگر آثار معروف کوندرا که در ژانرهای ادبی رمان، داستان کوتاه، شعر، مقاله و نمایشنامه نوشته شده اند می توان به «عشق های خنده دار»، «دون ژوان»، «زندگی جای دیگری است»، «میهمانی خداحافظی»، «والس خداحافظی»، «صاحب کلیدها»، «ژاک و اربابش»، «هیچ کس نمی خندد»، «آخرین می»، «کلاه کلمنتیس»، «خنده و فراموشی»، «هنر رمان»، «آهستگی»، «وصایای تحریف شده»، «هویت» و «جهالت» اشاره کرد.